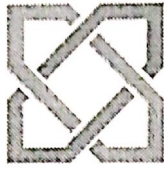

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

BUXORO
DAVLAT
UNIVERSITETI
1930

«TASDIQLAYMAN»

O'quv ishlar bo'yicha prorektor

R.G'. Jumaev

2025 y.

«KELISHILDI»

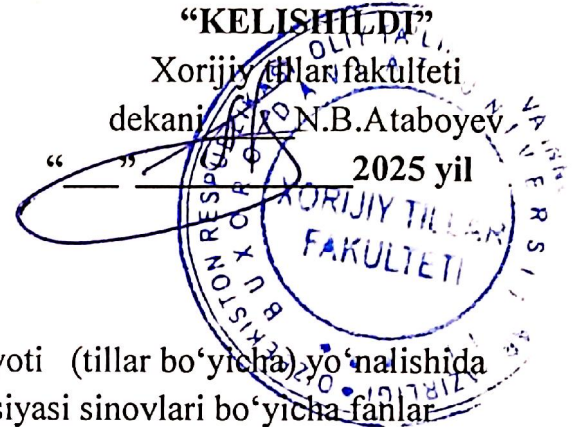
O'quv-uslubiy departament
boshlig'i S.S. Davlatov

2025 yil

«KELISHILDI»

Xorijiy tillar fakulteti
dekani N.B. Ataboyev

2025 yil

60230200 - Tarjima nazariyasi va amaliyoti (tillar bo'yicha) yo'nalishida
ixtisoslik fanlardan Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovlari bo'yicha fanlar

DASTURI

Buxoro – 2025 yil

Ushbu yakuniy davlat attestatsiyasi Buxoro davlat universiteti 602302000 - Tarjima nazariyasi va amaliyoti (tillar bo'yicha) yo'nalishi bitiruvchi kurs talabalaridan ixtisoslik fanlari bo'yicha yakuniy davlat attestatsiyasi imtihonini o'tkazish uchun mo'ljallangan bo'lib, dastur O'zbekiston Respublikasi Yozinlar Markazining 2024-yil 13-dekabrdaqi 836-sonli "Oliy ta'lim tashkilotlari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasini o'tkazish tartibi to'g'risida"gi qaroriga asosan ishlab chiqiladi.

Tuzuvchilar:

Safarova Z.T. BuxDU adabiyotshunosligi va tarjima shunoslik kafedrasi katta o'qituvchisi, f.f.f.d. (PhD)

Zokirova N.S. BuxDU adabiyotshunosligi va tarjima shunoslik kafedrasi katta o'qituvchisi

Olimova D.Z. BuxDU adabiyotshunosligi va tarjima shunoslik kafedrasi o'qituvchisi

Taqrizchilar:

Davlatova M.H. Buxoro davlat tibbiyot instituti, "Ingliz tili" kafedrasi mudiri, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Xamidamova G.H. Buxoro davlat Pedagogika instituti "Xorijiy tillar" kafedrasi mudiri, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori

Yakuniy Davlat attestatsiyasi dasturi Xorijiy tillar fakulteti uslubiy kengashining 2025 yil 30 yanvardagi 6 - sonli yig'ilishida muhokama qilinib, tasdiqqa tavsiya etilgan.

Yakuniy Davlat attestatsiyasi dasturi Buxoro davlat universiteti Uslubiy kengashining 2025 yil 31 yanvardagi 6 - sonli yig'ilishida muhokama qilingan va tasdiqlangan.

KIRISH

Yakuniy Davlat attestatsiyasi dasturi 602302000 - *Tarjima nazariyasi va amaliyoti (tillar bo'yicha)* yo'nalishi bitiruvchilarining "Yozma tarjima", "Tarjima nazariyasi", "Stilistika va matn tahlili" va "Sinxon tarjima" fanlari bo'yicha egallagan bilim va malakalarini baholash uchun tuzilgan.

Kelirilgan fanlar umumkasbiy va ixtisoslik fanlari blokiga kiritilgan bo'lib, bosqichma-bosqich 1, 2, 3 va 4-kurslarda o'qiladi. Ushbu fanlar Tarjima nazariyasi va amaliyoti bo'yicha mutaxassislar tayyorlashga ixtisoslashgan ta'lim yo'nalishlari talabalarini uchun muhim ahamiyatga ega bo'lib, boshqa umumkasbiy va ixtisoslik fanlarining nazariy va uslubiy asosi bo'lib xizmat qiladi.

Dastur to'rtta umumkasbiy va ixtisoslik fanlari, jumladan Yozma tarjima, Tarjima nazariyasi va Sinxon tarjima fanlari namunaviy dasturlari asosida tuzilgan.

Ushbu dastur "Yozma tarjima", "Tarjima nazariyasi", "Stilistika va matn tahlili" va "Sinxon tarjima" fanlarining dasturlarida belgilangan talabalarga tarjima konsepsiyasi, tarjima konsepsiyasi haqida umumiy ma'lumot, tarjima nima, yozma tarjimaning qisqacha tarixi haqida ma'lumot, tarjima turlari, yozma va og'zaki tarjima hamda ular o'rtasidagi o'xshashlik va farq qiluvchi jihatlari, tarjima turlari, tarjima usullari, yozma tarjima va uning leksik-semantik xususiyatlari, tarjima ko'pgirrali fan sifatida, tarjimaning kognitiv jarayoni, tarjima usullari, yozma tarjima transformatsiyalari, yozma tarjimada leksik-semantik transformatsiyalar, yozma tarjimada leksik-semantik transformatsiyalar, yozma tarjima qilish usullarini, ona tilining xususiyatlarini va uslubiy jihatlari, so'z tanlashni va tarjimaning turli texnikasini tarjima jarayonida qo'llash, transkripsiya, transliteratsiya, kalka, manlar va mavzular tarjimasida ikki tildagi so'z, birlikma, frazeologik birkimallar, maqol va matallar kabi birliklarni to'g'ri va aniq tarjima qilish, tarjimonning "qalbaki do'stlari" va tarjimada ularning xususiyatlari, antonimik tarjima, antonimik tarjima jarayonida keng qo'llaniladigan kompleks leksik-grammatik almashtiruv, tasdiq grammatik konstruksiya inkor grammatik konstruksiyaga, yoki aksincha, inkor konstruksiya tasdiq konstruksiyaga almashtirilishi, asl matndagi biror so'z tarjima tilida uning antonimiga almashtirilishi, tarjimada tinish belgilarining ishlatilishi, yozma antonimiga almashirilishi, tarjimada tinish belgilarining ishlatilishi, yozma tarjimada turi (nuqta, vergul, ikki nuqta, nuqtali vergul, qo'shimtoq, timoq, chiziqcha, tire, so'roq, undov va boshqa) finish belgilarining ishlatilishi, vergulning qo'llanmaslik holatlari, tutuq belgisining qo'llanishi, imlo qoidalari, qo'sh unli va qo'sh undoshlarning qo'llanilishi, boshqa yo'llar bilan ko'pligi yasaladigan otlarning qo'llanilishi, yozma tarjimada lug'at bilan ishlash, yozma tarjimada lug'at bilan ishlash, yozma r-r'tq lug'at tarkibi, internatsional, psevdointernatsional, ko'p ma'noli so'zlar, neologizmlar tarjimasi, atamalarning ekvivalentini aniqlash, so'z birkimallar, frazeologik birkimallar tarjimasi, bunda kundalik hayotini

bilDIRuvchi, leksik terminlardan tashkil topgan qisqa epizodik lavhalar, kichik hajmdagi uchrashuv, so'zlashuv va shuningdek, qisqa hajmdagi ma'muriy va iqtisodiy matnlar tarjimai, yozma tarjimada realiyalar. frazeologik birliklari ustida ishlash, yozma tarjimaga xos so'zlar, realiyalar, frazeologik birliklar, maqol va matalarning chet tiliga o'g'irishdagi qiyinchiliklarni transformatsiyalar yordamida bartaraf etish, maqol va matalarning tarjima qilish usullari, maqol va matalarning chet tiliga o'g'irishdagi qiyinchiliklarni transformatsiyalar yordamida bartaraf etish, yozma tarjimaning grammatik hususiyatlari, yozma nutq lug'at tarkibi, grammatik qurilish va ularning o'rganilayotgan xorijiy va ona tilidagi o'ziga xos xususiyatlari, yozma tarjimada qo'llaniladigan gaplar tuzilishi, punktuatsiya, matnning asl mazmuni ona tilida berilishi, grammatik qurilish va ularning o'rganilayotgan xorijiy va ona tilidagi o'ziga xos xususiyatlari kabi vazifalarni qamrab olgan bo'lib, bakalavriat talabalarining to'rt yil davomida yuqoridagi vazifalardan kelib chiqqan holda olgan bilimlarini attestatsiyadan o'tkazish maqsadida tuzilgan.

Mazkur dastur Tarjima nazariyasi va amaliyoti (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bitiruvchilari uchun umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan yakuniy davlat attestatsiyasi imtihonlarini o'tkazish uchun mo'ljallangan.

“Yozma tarjima”, “Tarjima nazariyasi”, “Stilistika va matn tahlili” va “Sinxron tarjima” bo'yicha o'tkaziladigan yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi yozma ishlarni

BAHOLASH MEZONLARI

“Yozma tarjima”, “Tarjima nazariyasi”, “Stilistika va matn tahlili” va “Sinxron tarjima” va umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan bakalavriat yo'nalishlariga yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi yozma usulida o'tkaziladi.

Har bir variant 4 savoldan iborat, bunda har bir ixtisoslik fanidan bitadan savol olinadi. Variantdagi savollar nazariy mazmunda bo'lib, ularning har biridan olish mumkin bo'lgan maksimal ball 25 ga teng, jami 100 ball to'plash mumkin.

Har bir savolga javob to'g'ri va to'liq yoritilisa, fanga doir zamonaviy nazariyalarni bilishi, mustakil, anik fikrlar asosida muammolarga ijodiy yondashgan holda yoritilisa, javobda mantiqiy yaxlitlikka erishilgan bo'lsa, o'zlashtirish ko'rsatkichi 21,5-25 ball oralig'ida baholanadi.

Savolga to'g'ri javob yozilisa, fanni o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil haqida mushohada yuritisa, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olisa, lekin mehnat munosabatlarga oid tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olmasa o'zlashtirish ko'rsatkichi 21-18 ball oralig'ida baholanadi.

Savolga asosan to'g'ri javob yozilisa, biroq qo'yilgan masalaning mohiyati, mazmuni, natijalari yuzaki yoritilisa, fikr-mushoxada bayonida tarkoklik kuzatilisa, o'zlashtirish kursatkichi 17,5-14 ball oralig'ida baholanadi.

Savolga javoblar noto'g'ri yozilisa, o'quv adabiyotidan so'zma-so'z ko'chirilgan bo'lsa yoki savollarga, umuman, javob yozilmagan bo'lsa, o'zlashtirish ko'rsatkichi 0-13,5 ball oralig'ida baholanadi.

№	Umumiy ball	Baho	Bakalavr talabasi-ning bilim darajasi	Xususiy ball
1	21,5-25	A ¹⁰ 90-100	Talaba mavzu yuzasidan xulosa va qaror qabul qila oladi: ijodiy fikrlay oladi; mustaqil mushohada yurita olish; olgan bilimlarni amalda qo'llay olish; mohiyatini tushunishi; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish ko'nikmalari yozma ishda mavjud	8-8,5 7-7,5 5-6,5
2		Yaxshi (70-89)	Javoblarida mantiqiy yaxlitlikka erishilgan va umumiy xulosalar qilingan. Imlo va stilistik xatolarga yo'l qo'yilmagan.	1,5-2,5
3	18-21		Javob to'g'ri yozilgan, unda ixtisoslik fani bo'yicha bilimlar ilmiy yoritishga harakat qilinadi, ammo mulloqot jarayonlarining funksional diskurs xususiyatlari ifodalannagan yoki chakshiliklarga yo'l qo'yilgan.	3-4 3,5-4
4	0-13,5 gacha	Qoniqsiz (0-59)	Javobda talabanning mustaqil mushohada yuritish qobiliyati qisman seziladi. Ijodiy yondashuv mavjud. Talaba muammoni taxlil qilish qobiliyati ega.	3-4 3-4 2-3
4	0-13,5 gacha	Qoniqsiz (0-59)	Savolga javobda masalaning mohiyatini tushunilgan, ammo mazmun va natijalar yuzaki yoritilgan. Fikrlar bayonida tarqoqlik kuzatiladi. Javoblarda mantiqiylik tamoyili buzilgan. Tasavvurga ega, lekin tahlil yetarli emas.	5-6 4-4,5 3-4 2-3
4	0-13,5 gacha	Qoniqsiz (0-59)	Savol bo'yicha aniq tasavvurga ega emas. Umuman javob yozilmagan. Noto'g'ri javob va majmumot	0-13,5

berilgan.	O'quv adabiyotidan ayнан so'zma-so'z ko'chirilgan.	
-----------	--	--

3. ASOSIY NAZARIY QISM "YOZMA TARJIMA" fani

Tarjima konsepsiyasi

Tarjima konsepsiyasi haqida umumiy ma'lumot. Tarjima nima. Yozma tarjimaning qisqacha tarixi haqida ma'lumot. Tarjima turlari. Yozma va og'zaki tarjima hamda ular o'rtasidagi o'xshashlik va farq qiluuvchi jihatlari.

Tarjima turlari

Tarjima usullari. Yozma tarjima va uning leksik-semantik xususiyatlari. Tarjima ko'p qirrali fan sifatida. Tarjimaning kognitiv jarayoni. Tarjima usullari. Yozma tarjima transformatsiyalari.

Yozma tarjimada leksik-semantik transformatsiyalar

Yozma tarjimada leksik-semantik transformatsiyalar, yozma tarjima qilish usullarini, ona tilining xususiyatlarini va uslubiy jihatlari, so'zlanishni va tarjimaning turli texnikasini tarjima jarayonida qo'llash. Transkripsiya, transliteratsiya, kalka. Matnlar va mavzular tarjimasida ikki tilidagi so'z, birlikma, frazeologik birlikmalar, maqol va matallar kabi birliklarni to'g'ri va aniq tarjima qilish. Tarjimonning "Qalbaki do'stlari" va tarjimada ularning xususiyatlari.

Antonimik tarjima

Antonimik tarjima jarayonida keng qo'llaniladigan kompleks leksik-grammatik almashituv. Tasdiq grammatik konstruksiya inkor grammatik konstruksiyaga, yoki aksincha, inkor konstruksiya tasdiq konstruksiyaga almashirilishi. Asl matndagi biror so'z tarjima tilida uning antonimiga almashirilishi.

Tarjimada tinish belgilarining ishlatilishi

Yozma tarjimada turli (nuqta, vergul, ikki nuqta, nuqtali vergul, qo'shtirmoq, tirnoq, chiziqcha, tire, so'roq, undov va boshqa) tinish belgilarining ishlatilishi. Vergulning qo'llanmaslik holatlari. Tutuq belgisining qo'llanishi. Imlo qoidalari. Qo'sh unli va qo'sh undoshlarning qo'llanilishi. Boshqa yo'llar bilan ko'pligi yasaladigan otlarning qo'llanilishi.

Yozma tarjimada lug'at bilan ishlash

Yozma tarjimada lug'at bilan ishlash. Yozma nutq lug'at tarkibi, international, psevdointernational, ko'p ma'noli so'zlar, neologizmlar tarjimasi. Atamalarining ekvivalentini aniqlash. So'zbiirkmalar, frazeologik birlikmalar tarjimasi. Bunda kundalik hayotini bildiruvchi, leksik terminlardan tashkil topgan qisqa epizodik lavhalar, kichik hajmdagi uchrashuv, so'zlashuv va shuningdek, qisqa hajmdagi ma'muriy va iqtisodiy matnlar tarjimasi.

Yozma tarjimada realiyalar, frazeologik birliklari ustida ishlash

Yozma tarjimaga xos so'zlar, realiyalar, frazeologik birliklar, maqol va matallarning chet tiliga o'g'irishdagi qiyinchiliklarini transformatsiyalar yordamida bartaraf etish.

Nazgol va matallarning tarjima qilish usullari

Maqol va matallarning chet tiliga o'g'irishdagi qiyinchiliklarini transformatsiyalar yordamida bartaraf etish.

Yozma tarjimaning grammatik xususiyatlari

Yozma nutq lug'at tarkibi, grammatik qurilish va ularning o'rganilayotgan xorijiy va ona tilidagi o'ziga xos xususiyatlari. Yozma tarjimada qo'llaniladigan gaplar tuzilishi, punktuatsiya, matnning asl mazmunini ona tilida berilishi. Grammatik qurilish va ularning o'rganilayotgan xorijiy va ona tilidagi o'ziga xos xususiyatlari.

So'z ma'nolari va so'z birlikmalari ustida ishlash

Tarjimada soddada va qo'shma gaplarning ekvivalentini har ikki tilda to'g'ri topish. Artikllar tarjimasi.

Fe'lning zamon formalarida gaplar tarjimasi

Xorijiy tilda fe'lning zamon formalari, majhul nisbat, infinitiv, gerundiy, sifatdosh konstruksiyalarning o'ziga xos xususiyatlari va ularni to'g'ri tarjima qilish usullari.

Fe'l zamonlari, modal fe'llar, iboralar va predloqli birlikmalar bilan ishlash

Xorijiy tilda fe'lning zamon formalari, majhul nisbat, infinitiv, gerundiy, sifatdosh konstruksiyalarning o'ziga xos xususiyatlari va ularni to'g'ri tarjima qilish usullari.

Soddada yig'iq, soddada yoyiq va ergashgan qo'shma gaplarni tarjima qilish

Xorijiy tilda fe'lning mayl formalari, majhul nisbat, infinitiv, gerundiy, sifatdosh konstruksiyalarning o'ziga xos xususiyatlari va ularni to'g'ri tarjima qilish usullari.

Turli janrlarga tegishli matnlar tarjimasi

Turli janrlarga tegishli matnlar tarjimasi. Turli janrlarga tegishli matnlarining uslubiy xususiyatlari va ularning funksional xususiyatlarini tarjimada saqlash yo'llari. Matn yozish qobiliyatini shakllantirish, yozma manbalardagi matnlar (konferensiya materiallari, mahsulotlar, oziq-ovqatlar, broshyuralar va boshqa manbalardagi yozuvlar bilan tanishish va ularni tarjima qilish).

Asosiy o'rganilayotgan chet tilidan o'zbek tiliga qisqa eraklar tarjimasi

O'rganilayotgan xorijiy tildan o'zbek tiliga qisqa hikoya va eraklarni tarjima qilish va tarjima usullari.

Hikoyalarni tarjimasi

Asosiy o'rganilayotgan chet tilidan o'zbek tiliga hikoyalarni tarjima qilish.

Rasmiy va norasmiy xatlar tarjimasi

Tarjima jarayonida uchraydigan rasmiy va norasmiy xatlar tarjima qilish va ularda ishlatiladigan so'zva so'zbiirkmalaridan foydalanish.

Gazeta matnlari tarjimasi

Radio va televideniadagi axborotlar, gazetalarni sharti, sport va madaniy voqealar tarjimasi. Gazeta va jurnallardagi maqolalarni tarjima qilish usullari. Turg'un birlikmalar, idiomalar va maqol matallar tarjimasi.

She'riy tarjima usullari

Badiiy asarlarni tarjima qilishda matnning janr va uslubiy jihatlari, she'riy va nasriy xususiyatlarini hisobga olib badiiylik prinsipiga amal qilish. Badiiy matnlar (she'r va nasriy asarlar) tarjimasi. She'riy tarjima yozish usullari. Qisqa hikoyalarni yozma tarjima qilish usullari.

Publisistik matnlar tarjimasini

Tiishunoslik va adabiyot (ilmiy adabiyot: qisqa hajimdagi ilmiy maqolalar, hikoya va romanlardan parchalar). San'at va madaniyat: san'at turlari, san'atga oid cholg'u asboblari, madaniy hayotni aks ettiruvchi turli mahalliy va xalqaro tadbirlar.

Sport: dunyoviy sport, sport turlari va ular bo'yicha o'tkaziladigan mahalliy va xalqaro tadbirlar, chempionatlar haqida matnlar tarjimasini.

Radio va televidenie matnlarini yozma tarjima qilish

Jurnalistika, radio va televidenie materiallari bilan tanishib borish ko'nikmalarini shakllantirish. Jurnalistika, radio va televidenie matnlarini yozma tarjima qilish. Ommaviy axborot soha matnlaridagi terminlarning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash.

Qisqartma va abbreviaturaga oid so'zlarni tarjima qilish

Qisqartmalar va ularning to'liq ma'nolari ustida ishlash. Abbreviatura turlari va ularni tarjima qilish usullari.

Siyosiy-ijtimoiy matnlarini yozma tarjima qilish

Siyosiy-ijtimoiy matnlarini yozma tarjima qilish. Siyosiy-ijtimoiy sohaga oid matnlaridagi terminlarning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash va taqdimot tayyorlash.

Madaniyat va san'at sohasiga oid matnlarini yozma tarjima qilish

Madaniyat va san'at sohasiga oid matnlarini chech tilda, ona tilda yozma tarjima qilish muammolari. Madaniyat va san'at terminlarini tarjima qilish xususiyatlarini. Madaniyat va san'at sohasi hujjatlarini yozma tarjima qilish.

Reklama va ijtimoiy munosabatlari sohasiga oid matnlarini yozma tarjima qilish. Reklama va ijtimoiy munosabatlari sohasi terminlari, iboralar yozma tarjimasini. Reklama va ijtimoiy munosabatlari sohasiga oid matnlar va hujjatlarini yozma tarjima qilish. Qisqartmalar, e'lon va reklamalar tarjimasini

Yozma tarjimaning badiiy tarjima bilan uzviy bog'liqligi

Yozma tarjima tahlil ko'nikmalari va malakalariga ega bo'lishga yo'naltirilgan mashqlar bajarish. Tili o'rganilayotgan mamlakatlarning badiiy adabiyoti namunalarini o'qish va mazmunini anglash, davriy matbuot nashrlarda bayon etilgan asosiy voqea-hodisalar haqida ma'lumotga ega bo'lish hamda mazmunini yozma bayon etishga o'rgatish.

Turli sohalarga tegishli matnlarini yozma tarjima qilish

Turli sohalarga tegishli matnlar yozma tarjimasini. Turli sohalarga tegishli atamalarining uslubiy xususiyatlari va ularning funksional xususiyatlarini tarjimada saqlash yo'llari. Turli sohalarga oid matnlaridagi terminlarning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash.

Radio va televidenie matnlarini yozma tarjima qilish

Jurnalistika, radio va televidenie materiallari bilan tanishib borish ko'nikmalarini shakllantirish. Jurnalistika, radio va televidenie matnlarini yozma tarjima qilish. Ommaviy axborot soha matnlaridagi terminlarning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash.

Madaniyat va san'at sohasiga oid matnlarini yozma tarjima qilish

Madaniyat va san'at sohasiga oid matnlarini chech tilda, ona tilda yozma tarjima qilish muammolari. Madaniyat va san'at terminlarini tarjima qilish xususiyatlarini. Madaniyat va san'at sohasi hujjatlarini yozma tarjima qilish.

Ekologiya sohasiga oid matnlarini yozma tarjima qilish

Ekologiya va atrof muhit sohasi matnlarini yozma tarjimasini. Ekologiya sohasiga oid matnlarini chech tilda, ona tilda yozma tarjima qilish muammolari. Ekologiya terminlarini tarjima qilish xususiyatlarini. Leksik-grammatik transformatsiyalar.

Badiiy tarjimaning lingvistik muammolari

Badiiy tarjima. Badiiy tarjimaning lingvistik muammolari. Badiiy ifoda usullari, tarjima matniga talab darajasida uslubiy ishlov berilishini ta'minlash. Badiiy tarjimada tili normalari. Asliyat matni va tarjima. Badiiy tarjimada tarjimon mahorati va uslubini.

Badiiy tarjimada muqobilik va adekvatlik

Badiiy tarjimada muqobilik va adekvatlik. Antonomik tarjima. Badiiy tarjimada o'rin almashtirish, qo'shish va tushirib qoldirish hodisasi. Milliy kolorit va bo'yog'dorlikka ega so'zlar tarjimasini, milliy mentalitetni tarjimada berish, frazeologik birliklar tarjimasini.

Tarjimon uslubini, asl nusxa, muallifning uslubini tarjimada saqlash

Tarjimon uslubini, asl nusxa, muallifning uslubini tarjimada saqlash. Til vositalaridan foydalanishda tarjimonning o'ziga xos yo'l tutishi va uslubini. Tarjima jarayonida asliyat matnining qismlariga mos va teng bo'lgan matn unsurlari. Asliyat qismlari tushunchasi. Aynan muvofiq keladigan tarjima qismlarini yaratish. Tarjimada qo'llaniladigan turli leksik va grammatik transformatsiyalar ehtiyojining mavjudligi. Asliyat va tarjima birliklari o'rtasida bevosita aloqa.

Birlamchi matn asosida transformatsiyalar foydalanib tarjima birliklarini saqlash. Tarjimashunos olim, mashxur tarjimashunos olim L.Barxudarovning "badiiy" haqidagi fikrlari. Asliyat matnini saqlash xodisasi. Matnning o'zgarishsiz qolishi va uning asosida o'zga tilda boshqa matn yaratilishi.

Badiiy tarjima jarayonida amalga oshiriladigan tadbirlar

Badiiy tarjima jarayonida amalga oshiriladigan tadbirlarning to'rtta turi 1) so'z o'rnini o'zgartirish; 2) almashtirish; 3) so'z qo'shish; 4) so'zni tushirib qoldirish.

So'z o'rnini o'zgartirishda asliyat matniga nisbatan tarjima matnida til unsurlari tartibining o'zgartirilishi. Almashtirishda so'zshakli, nuqta bo'laklari, gap bo'laklari, sintaktik bog'lanish turlarini o'z ichiga olgan grammatik va leksik birliklarning almashtirilishi.

Tarjimada milliy madaniy so'zlar

Tarjimada milliy madaniy so'zlar, realiyalar, xos so'zlarining xususiyatlari. Tarjimada qo'llaniladigan turli leksik va grammatik transformatsiyalar.

Frazeologik birliklarni tarjima qilish usullari.

Xalq maqollari va turg'un iboralar

Maqol va matallar tarjimasidagi muammolar. Tarjimada ekvivalentlikning ahamiyati. Tarjimaning frazeologik muammolari. Xalq maqollari va turg'un iboralar. Xalq og'zaki ijodi namunalarini tarjimasini, muammolar va yechimlar.

TARJIMA NAZARIYASI fani "Tarjima nazariyasi" faniga kirish

Tarjima tushunchasi. Tarjima faoliyatining mazmuni. Tarjima nazariyasining asosiy tushunchalari. Tarjima tushunchasiga berilgan turli ta'riflar. Tarjima nazariyasi va boshqa filologik fanlar o'rtasidagi bog'liqlik.

Fanning predmeti, uslub va metodlari

Tarjima nazariyasi fanining predmeti to'g'risida turlicha yondashuvlar. Tarjima nazariyasi fanining predmeti. Tarjima jarayonlari. Tarjimada qo'llanadigan usul va metodlar.

Tarjima turlari

Tarjimaning yozma va og'zaki (ketma-ket, sinxron) turlari. Yozma tarjimaning xususiyatlari. Og'zaki tarjimaning yozma tarjima o'rtasidagi o'xshashlik va farqlar. Tarjimaning matn va uslubga ko'ra turlari. Gumanitar fan mahnlari tarjimasi. Ilmiy-texnik mahnlari tarjimasi. Badiiy tarjima.

Tarjima birligi

Tarjima va tili birliklari. Tarjima birliklariga bo'lgan turlicha yondashuvlar. Tarjima birligini aniqlash mezonlari. Fonema, morfema, so'z, so'z birligi va gap tarjima birligi sifatida.

Tarjimada ekvivalentlik va adekvatlik

Ekvivalentlik va adekvatlik xususiyatlari. Ekvivalentlik darajalari. Adekvatlik darajalari. Ekvivalentlikni aniqlash yo'llari. Adekvatlikka erishish yo'llari.

Tarjima transformatsiyalari tushunchasi va ularning turlari

Tarjima transformatsiyasi tushunchasi. Tarjima transformatsiya-larining turlari. Leksik, leksik-semantik, grammatik, leksik-grammatik tarjima transformatsiyalari. Tarjima transformatsiyalariga sabab bo'ladigan holatlar tasnifi.

Ko'p ma'noli so'zlar tarjimasi

Bir ma'noli va ko'p ma'noli so'zlar. Bir ma'noli va ko'p ma'noli so'zlarni tarjima qilish usuli va yo'llari. Milliy xususiyatga ega bo'lgan so'zlar (realiyalar) tarjimasida yuzga keladigan muammolar. Realiyalarni tarjima qilish yo'llari.

Internatsional va "tarjimonalarni chalg'ituvchi" so'zlar tarjimasi

Internatsional so'zlar va ularning turlari. Internatsional so'zlarni tarjima qilish yo'llari. "Tarjimomni chalg'ituvchi" so'zlar tasnifi va ularni tarjima qilishda qo'llanadigan usullar.

So'z birlikmalarini tarjima qilish

So'z birlikmalari va ularning turlari. So'z birlikmalarini tarjima qilish yo'llari. Erkin va turg'un so'z birlikmalari va ularni tarjima qilishdagi farqlar.

Gaplarni tarjima qilish

Gap va ularning turlari. Gaplarni tarjima qilish muammolar. Gaplarni tarjima qilishda qo'llanadigan tarjima usuli va metodlari. Gaplarni tarjima qilishda qo'llanadigan transpozitsiya usuli.

Termin va terminologiya tarjimasi

Terminlarning o'ziga xos xususiyatlari va ularning tarjimasi. Terminlarni tarjima qilishda qo'llanadigan usullar. Yangi terminlar tarjimasi muammosi.

Tarjimaning stilistik muammolari

Tarjimada so'z gatlamlariga muqobil so'z tanlash. Neytral, og'zaki va adabiy so'z gatlami tushunchasi. Stilistik vositalar va stilistik usullar tarjimasi. Stilistik bo'yoqdor so'zlar tarjimasi.

Tarjima va matn

Matn va matn birliklari va ularning tarjimada saqlanishi. Matn stilistikasi. Funktsional uslublar va ularning xususiyatlarini tarjimada saqlash yo'llari. Nasriy va she'riy matn. Badiiy tarjima. Jitimoiy-siyosiy mahnlari tarjimasi. Ilmiy-texnik mahnlari tarjimasi. Rasmiy hujjatlar mahni tarjimasi.

Tarjima va madaniyat

Tarjima va madaniyat. Tarjimada madaniyatga oid muammolar. Tarjimadagi madaniy moslashish holatlari. Lingvokulturologiya. Dunyoning til manzarasi tushunchasi va milliy xususiyat.

Tarjima va lug'at

Tarjimada lug'atlarning o'rni. Tarjima lug'atlari va ulardan so'z tanlash yo'llari. Izohli va tarjima lug'atlarining tarjimada muqobillikni ta'minlashdagi ahamiyati. Onlayn elektron lug'atlardan tarjimada foydalanish va tarjima mahnni tahrir qilish.

STILISTIKA VA MATN TAHLILI fani

"Stilistika va matn tahlili" faniga kirish

"Stilistika" fanning mazmuni, predmeti va metodi
Stilistika kursining dolzarbligi va vazifalari. Stilistika zamonaviy tishunoslik yo'nalishlari nigojida. Stilistikaning boshqa fanlar bilan bog'liqligi: stilistika va kommunikativ lingvistik, stilistika va pragmatolingvistik, stilistika va lingvokulturologiya. Stilistika turlari: qiyosiy stilistika, amaliy stilistika, funktsional stilistika, individual uslub stilistikasi. Stilistik tahlil metodlari.

Uslubiy leksika tarkibi

Uslubiy leksika tarkibi: Adabiy so'zlar, neytral so'zlar, va og'zaki so'zlar. Adabiy so'zlarning stilistik jihatlari va turlari: atama, arxaizm, neologizm, poetik so'zlar tushunchalari va ularning maundagi stilistik vazifalari. Og'zaki so'zlarning stilistik xususiyatlari va turlari: sleng, vulgarezim, evfemizm, sheva va jargon tushunchalari va ularning maundagi stilistik vazifalari.

Funksional uslub tushunchasi

Funksional uslub va uning turlari. Badiiy uslub xususiyatlari: she'riy, drama va nasr uslublarining asosiy tili xususiyatlari. Ilmiy uslub xususiyatlari va vazifalari. Publisistik uslub xususiyatlari va vazifalari. Axborot vositalari uslub xususiyatlari va vazifalari. Axborot vositalari maunda janr turlari va xususiyatlari. Rasmiy uslub vazifalari, rasmiy uslub turlari va ularning issoniy xususiyatlari.

Leksik stilistik vositalar

Ifoda va stilistik vosita tushunchasi. Stilistik vazifa tushunchasi va turlari. Leksik ma'no turlari. Stilistik vositalarning tili sathlari aro turlanishi: metafora, metonimiya, ironiya, epitet, muholaga, oksimoron, antonomasiya, zevgema, so'z o'yni tushunchasi, lisoniy ahamiyati va vazifalari.

Leksik-sintaktik stilistik vositalar

O'xshatish, perifraza, ifoda, gradatsiya, antiteza, allyuziya, o'zlashtirma gap tushunchalari, ularning lisoniy ahamiyati va vazifalari.

Sintaktik stilistik vositalar

Sintaktik stilistik vositalarning lisoniy ahamiyati va vazifalari. Gap qurilishidagi o'zgarishlarga asoslangan stilistik vositalar: bir bosh bo'lakli gap, inversiya, parallel konstruksiya, xiazm, takror, sanash, polisindeton, asindeton va ritorik so'roq gap.

Fonetik stilistik vositalar

Yurfoniya, alliteratsiya, onomatopiya tushunchalari va ularning lisoniy ahamiyati va vazifalari.

Adabiy matn tushunchasi

Matn mazmunini, obraz shukurasini, muallif obrazi, tabiat obrazi, asar qatramoni obrazi, badiiy detal tushunchasi va uning turlari. Matn badiiy kompozitsiyasi. Badiiy detal turlari va vazifalari. stilistik, pragmatik, lingvokulturologik jihatdan tahlil etish.

SINXRON TARJIMA FANI

Sinxron tarjima faniga kirish

Tarjima turlari, sinxron tarjimaning xususiyatlari, sinxron tarjima tarixi, sinxron tarjima mashqlari, sinxron tarjima kabinalarida ishlash qoidalari, sinxron tarjimaning o'rganish metodlari, eshinish va xotirada saqlash mashqlari, so'zlarni tushirib qoldirish va tarjima, tarjimada ekvivalentlik.

Tarjimada qo'llaniladigan transformatsiyalar

Sinxron tarjimada kompressiya hodisasi. Tarjimada qo'llaniladigan turli leksik va grammatik transformatsiyalar. Tarjima metodlari sirasiga kiradigan mikrorevyu, kompressiya, substitutsiya, transformatsiya hodisalari.

Sinxron tarjima qilish prinsiplari

Chet tilidan ona tilga sinxron tarjima qilish prinsiplari. Ona tilidan chet tiliga sinxron tarjima qilish prinsiplari. Sinxron tarjimada gaplarni mantiqiy bog'lash.

Vizual tarjima sinxron tarjimaga o'rganish metodi sifatida

Vizual tarjima metodlari, dahrhol tarjima qilish uslublari, yozma matnni qisqartirish uchun o'g'zaki tarjima qilish, tarjima qilinayotgan tildagi so'z va iboralarga ayni paytda ekvivalentlarini topish.

Vizual tarjimaning texnik usullari

Vizual tarjimaning texnik usullari, kompyuter ekranida yozilgan matnlarni vizual tarjima qilish. Kata ekranlardagi matn, titrlarni vizual tarjima qilish. Oziq-ovqat, iste'mol maxsulotlari qadoqlaridagi yozma matnlarni vizual tarjima qilish.

Turli sohalarga tegishli matnlarni vizual tarjima qilish

Turli sohalarga tegishli matnlarni vizual tarjima qilish. Turizm, madaniy, tibbiy, siyosiy-jimoiy matnlarni vizual tarjima qilish. Turli sohalarga oid matnlardagi terminlarning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash.

Tarjima jarayonida xotirani rivojlantirish

Sinxron tarjima xotirani rivojlantirish mashqlari. Mnemotexnik mashqlar. Sonlarni yodda olib qolish. Tarjima jarayonida xotirani rivojlantirish. Sinxron tarjima ko'nikma va malakalarini oshirishga yo'naltirilgan, xotirani mustahkamlaydigan turli mashqlar bajarish.

Tarjimon sinxronistning nutqini o'stirish

Sinxron tarjimada ko'p so'zli iboralarni kam so'zli ibora va so'zlar bilan almashtirish. No'itq nutqidagi asosiy semantik mazmunning tarjimasi. So'zlar birikishida taxminiy mazmunni aniqlash. Sinxron tarjimada leksik birliklarni to'g'ri ishlatish, sintaktik bog'lanish, kategoriyali semantik komponentlar, matnning asosiy mazmunini ifoda etuvchi so'zlar va iboralar.

Sinxron tarjimadagi kommunikativ vaziyat

Sinxron tarjimadagi kommunikativ vaziyat, sinxron tarjimonni anjumaniga tayyorlash, anjuman mavzusi va muammolari bilan tanishish. Sinxron tarjima metodlari, bir zunda tarjima qilish uslublari, eshinish va xotirada saqlash, tarjima qilinayotgan tildagi so'z va iboralarga bir zunda ekvivalentlarini topish, o'rganilayotgan tildagi geografik nomlar, mashhur olimlar, yozuvchilar, tashkilotlarning nomlari, har xil sohaga tegishli terminlar bilan ishlash.

Sinxron tarjimaning texnik xususiyatlari

Xalqaro tadbir, yig'ilish va konferensiyalarni o'tkazish xususiyatlari. Sinxron tarjimaning texnik xususiyatlari. Kabina va kabinadan tashqarida sinxron tarjima qilish. Kabinada ishlash qoidalari.

Turli sohalarga tegishli matnlar tarjimasi

Turli sohalarga tegishli matnlar tarjimasi. Turli sohalarga tegishli atamalarning uslubiy xususiyatlari va ularning funksional xususiyatlarini tarjimada saqlash yo'llari. Turli sohalarga oid matnlardagi terminlarning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash.

Jurnalistika, radio va televidenie matnlarinisinxron tarjima qilish

Jurnalistika, radio va televidenie materiallari bilan tanishib boshish ko'nikmalarini shakllantirish. Jurnalistika, radio va televidenie matnlarini sinxron tarjima qilish. Ommaviy axborot soha matnlardagi terminlarning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash.

Siyosiy-jimoiy matnlarni sinxron tarjima qilish

Siyosiy-jimoiy matnlarni sinxron tarjima qilish. Siyosiy-jimoiy sohaga oid matnlardagi terminlarning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash va taqdimot tayyorlash.

Madaniyat va san'at sohasiga oid matnlarnisinxron tarjima qilish

Madaniyat va san'at sohasiga oid matnlarni chet tilga, ona tiliga sinxron tarjima qilish muammolari. Madaniyat va san'at terminlarini tarjima qilish xususiyatlari. Madaniyat va san'at sohasi hujjatlarini vizual-sinxron tarjima qilish. Ushbu sohada o'tkazilgan konferensiyalar matnlarini sinxron tarjima qilish.

Ekologiya sohasiga oid matnlarnisinxron tarjima qilish

Ekologiya va atrof muhitsohasi matnlari sinxron tarjimasi. Ekologiya sohasiga oid matnlarni chet tilga, ona tiliga sinxron tarjima qilish muammolari. Ekologiya terminlarini tarjima qilish hususiyatlari. EKOSAN tashkiloti hujjatlarini vizual- sinxron tarjima qilish. Ushbu sohada o'tkazilgan xalqaro konferensiyalar, iqlim o'zgarish muammolari buyicha anjumanlar matnlari sinxron tarjima qilish. Leksik- grammatik transformatsiyalar.

Turizm sohasida sinxron tarjima

Turizm sohasiga oid matnlarni sinxron tarjima qilish. Turizm sohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi. O'zbekiston tarixiy obidalarini, madaniy merosi va diqqatga sazovor turistik joylarni tasvirlovchi matnlarni vizual-sinxron tarjima qilish. Turizm sohasi mavzusida o'tkaziladigan anjumanlarda sinxrontarjima qilish.

Sport sohasiga oid matnlarni sinxron tarjima qilish

Sport sohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi. Sport sohasi matnlar sinxron tarjimasi. Sport sohasi hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish. Xalqaro miqyosda o'tkazilgan sport musobaqalarini sinxron tarjima qilish.

Kinematografiya sohasiga oid matnlarnisinxron tarjima qilish

Kinematografiya sohasiga oid matnlarni sinxron tarjima qilish. Kinematografiya sohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi. Kinematografiya sohasi matnlar sinxron tarjimasi. Kino, videofilmlar, hujjati filmlar subtitrlarini vizual-sinxron tarjima qilish. Ushbu sohada o'tkazilgan anjumanlarda sinxron tarjima qilish.

Arxitektura sohasiga oid matnlarnisinxron tarjima qilish

Arxitektura va qurilish sohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi. Arxitektura va qurilish sinxron tarjimasi. Arxitektura va qurilish sohasi hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish. Xalqaro miqyosda o'tkazilgan arxitektura va qurilish sohasi buyicha o'tkaziladigan anjumanlarda sinxron tarjima qilish.

Gastronomiya va kulinarriya sohasiga oidmatnlarni sinxron tarjima qilish

Gastronomiya va kulinarriya sohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi. Gastronomiya va kulinarriya sohasi matnlarni vizual-sinxron tarjima qilish. Xalqaro miqyosda o'tkazilgan gastronomiya va kulinarriya sohasi buyicha o'tkaziladigan musobaqalar sinxron tarjima qilish.

Reklama va jifimoiy munosabatlar sohasiga oid matnlarni sinxron tarjima qilish

Reklama va jifimoiy munosabatlar sohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi. Reklama va jifimoiy munosabatlar sohasiga oid matnlar va hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish.

Yengil sanoat, moda va dizayn sohasiga oid matnlarni sinxron tarjima qilish

Yengil sanoat, moda va dizaynsohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi. Yengil sanoat, moda va dizayn soh. si matnlarni, hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish. Xalqaro miqyosda o'tkazilgan yengil sanoat, moda va

dizayn sohasi buyicha o'tkaziladigan musobaqalar, anjumanlarda sinxron tarjima qilish.

Psixologiya va sotsiologiya sohasiga oid matnlarnisinxron tarjima qilish

Psixologiya va sotsiologiyasohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi. Psixologiya va sotsiologiyamatnlar sinxron tarjimasi. Psixologiya va sotsiologiyasohasi hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish. Xalqaro miqyosda o'tkazilgan psixologiya va sotsiologiya sohasi buyicha o'tkaziladigan anjumanlarda sinxron tarjima qilish.

Transport va logistika sohasiga oid matnlarnisinxron tarjima qilish

Transport va logistika sohasiga oid matnlarni sinxron tarjima qilish. Transport va logistika sohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi. Ushbu sohada o'tkazilgan anjumanlarda sinxron tarjima qilish.

Kompyuter texnologiyalariga oid matnlarni sinxron tarjima qilish

Kompyuter texnologiyalariga oid matnlarni chet tilga, ona tilga sinxron tarjima qilish muammolari. Kompyuter texnologiyalari terminlarini tarjima qilish hususiyatlari. Kompyuter texnologiyalari sohasida o'tkaziladigan anjumanlarda sinxron tarjima qilish.

Biologiya, botanika, zoologiya, bioximiyahohalariga oid matnlarni sinxron tarjima qilish

Biologiya, botanika, zoologiya, bioximiyasohalari terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi. Biologiya, botanika, zoologiya, bioximiyahohalariga oid matnlari sinxron tarjimasi. Biologiya, botanika, zoologiya, bioximiyahohalari hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish. Halqaro miqyosda o'tkazilgan biologiya, botanika, zoologiya, bioximiyahohalari buyicha o'tkaziladigan anjumanlarda sinxron tarjima qilish.

Astronomiya sohasiga oid matnlarnisinxron tarjima qilish

Astronomiya sohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi. Astronomiya matnlar sinxron tarjimasi. Astronomiya sohasi bo'yicha o'tkaziladigan anjumanlarda sinxron tarjima qilish.

Bojxona sohasiga oid matnlarni sinxron tarjima qilish

Bojxona sohasiga oid matnlarni chet tilga, ona tilga sinxron tarjima qilish muammolari. Bojxona terminlarini tarjima qilish hususiyatlari. Bojxona sohasi hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish. Ushbu sohada o'tkazilgan anjumanlarda sinxron tarjima qilish.

Neft va gaz sohasiga oid matnlarnisinxron tarjima qilish

Neft va gaz sohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi. Neft va gaz matnlar sinxron tarjimasi. Neft va gaz sohasi hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish. Xalqaro miqyosda o'tkazilgan neft va gaz sohasi buyicha o'tkaziladigan anjumanlarda sinxron tarjima qilish.

Fan va texnika matnlarni sinxron tarjima qilish

Fan va texnika: dunyoviy fanlar, fan taraqqiyoti, fan va texnikaga tegishli xalqaro anjumanlar, ko'tariladigan muammolar. Fan va texnika sohasiga oid so'z, iborava terminlar tarjimasi. Fan va texnika sohasi buyicha ekspozitsiyalarni vizual-sinxrontarjima qilish.

Iqtisod va biznes, moliya sohalariga oid matnlarni sinxron tarjima qilish

Iqtisod va biznes sohasi matnlari sinxron tarjimasini. Leksik-grammatik transformatsiyalar. Biznes dialoglari vizual-sinxron tarjima qilish. Xalqaro va davlatlararo siyosiy, iqtisodiy tashkilotlarga oid soʻz, ibora va terminlar tarjimasini.

Tibbiyot sohasiga oid matnlarni sinxron tarjima qilish

Tibbiyotga oid matnlarni chet tilga, ona tilga sinxron tarjima qilish muammolari. Tibbiyot terminlarini tarjima qilish hususiyatlari. Tibbiy xujjatlar, sogʻillikni saqlash, kardiologiya, oftalmologiya, xirurgiya, fizioterapiya, farmasevtika va boshqa tibbiyot sohalari matnlarni vizual-sinxron tarjima qilish. Dori retseptlari, dori-darmonlarni qoʻllash boʻyicha koʻrsatmalarni vizual-sinxron tarjima qilish. Ushbu sohada oʻtkazilgan anjumanlarda sinxron tarjima qilish.

Huquqshunoslik sohasiga oid matnlarni sinxron tarjima qilish

Huquqshunoslik sohasiga oid matnlarni chet tilga, ona tilga sinxron tarjima qilish muammolari. Huquqshunoslik terminlarini tarjima qilish hususiyatlari. Sud xizmatlari, sud hujjatlari, sud qarori va hukmlari. Huquqshunoslik sohasi hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish. Ushbu sohada oʻtkazilgan anjumanlar matnlarni sinxron tarjima qilish.

Xalqaro huquq sohasi matnlarni sinxron tarjimasini

Xalqaro huquq sohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasini. Xalqaro huquq sohasi matnlar sinxron tarjimasini. Huquqshunoslik sohasi hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish. Ushbu sohada oʻtkazilgan anjumanlarda sinxron tarjima qilish.

Tinchlik va xavfsizlikka oid matnlar tarjimasini

Tinchlik va xavfsizlikka oid matnlar tarjimasining oʻziga xosliklari. Tinchlik va xavfsizlik masalalari boʻyicha oʻtkaziladigan xalqaro tadbirlarda sinxron tarjima.

Xalqaro tashkilotlar anjumanlarida sinxron tarjima

Xalqaro tashkilotlar anjumanlarida sinxron tarjima qilish xususiyatlari. Xalqaro tashkilotlar hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish. Birlashgan Millatlar Tashkiloti yigʻinlarida sinxron tarjima.

Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti nutqlarini sinxron tarjima qilish

Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti nutqlarini sinxron tarjima qilish. Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining BMT Assambleyasida soʻzlagan nutqlarining nashr qilingan variantini oʻrganish, tahlil qilish. Ushbu Xorijiy davlatlar prezidentlari nutqlarini sinxron tarjima qilish

Xorijiy davlatlar prezidentlarining mashhur nutqlarini sinxron tarjima qilish. Rossiya, AQSH va Yevropa davlatlari prezidentlarining nutqlari va sinxron tarjima qilingan shaklini eʼtibor qilib, tahlil qilish.

Globallashuv va sinxron tarjima

Globallashuv davrida sinxron tarjima. Globallashuv muammolari boʻyicha anjumanlar: a) anjumanlarni sinxron tarjima qilish.

Yozma tarjima fanidan asosiy va qoʻshimcha oʻquv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar:

1. Muminov O.M. and others. Written Translation. Part I, II. – Tashkent, 2010. – 272 p.
2. Yashina N.K. Uchebnoe posobie po pismennomu perevodu, 2016
3. Baker M. In other words - London: Routledge, 2011 - 332 p.
4. Munday J. Introducing to Translation Studies. - London: Routledge, 2012. - 364 p.
5. Robinson D. Becoming a Translator. - London: Routledge, 2012 – 230 p.

Qoʻshimcha adabiyotlar:

1. Moʻminov O., Qoʻldoshev A., Hoshimov O. Ingliz tili darsligi (English for Translators) – Toshkent, “Sharq” nashriyoti, 2005.
2. Odilova G.K. Oʻzbek tarjimonlari va badiiy tarjimalar. - Toshkent: Yangi asravladi, 2012. – B. 150.
3. Gardner J. A Brief List of Misused English Terminology in EU Publications English Style Guide. - 4/104, 22 March, 2016.
4. Uzbekistan Today (gazetasining har hafta ilk yangiliklari).
5. The Economist (jurnalining har oylik yangiliklari).
6. The Week (jurnalining har oylik yangiliklari)

“Tarjima nazariyasi” fanidan asosiy va qoʻshimcha oʻquv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar:

1. Gʻafurov I., Moʻminov O., Qambarov N. Tarjima nazariyasi. Darslik. – Toshkent, 2012.
 2. Garbovskiy N.M. Teoriya perevoda. Darslik. – M., 2005.
- Qoʻshimcha adabiyotlar:
1. Robinson, Douglas, ed. (2002), Translation Theory From Herodotus to Nietzsche. - Manchester: St. Jerome.

“Stilistika va matn tahlili” fanidan asosiy va qoʻshimcha oʻquv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy darsliklar va oʻquv qoʻllanmalar

1. Galperin I.R. Stylistics. - M.: Higher School, 1977.
2. Aznaurova E.S., Ashurova D.U. Interpretation of literary text. - T.: Oʻqituvchi, 1990.
3. Арнольд И.В. Стилистика современного английского языка. - М.: Высшая школа, 2004.
4. Museev K. English stylistics. - T.: Adolat, 2003

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. - М.: Наука, 1981.
2. Кухаренко В.А. Практикум по стилистике английского языка. - М.: Высшая школа, 1986.
3. Бобоханова Т.А. Инглиз тили стилистикаси. - Т.: Ўқитувчи, 1995.

“Sinxron” fanidan asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda

axborot manbalarini Asosiy adabiyotlar:

Ingliz tili

1. Муминов О. А Guide to Simultaneous Translation – Tashkent, 2005.
2. Муминов О. А Guide to Consecutive Translation. - Tashkent, 2013.

Qo'shimcha adabiyotlar:

Ingliz tili

1. Бреус Е.В. Теория и практика перевода с английского языка на русский. - М.: Изд-во УРАО, 2005.
2. Виссон Л. Синхронный перевод с русского языка на английский. - М.: Р. Валент, 2005.
3. Виссон Л. Практикум по синхронному переводу с русского языка на английский. - М.: Р. Валент, 2006.
4. Фатгалеев А, Малофеева А. Упрощения для синхрониста. - Камея. СПб.:2017.
5. Vobiteva N.N. Translation of texts for special purposes. – Kazan, 2012
6. Kazakova T.A. Translation Techniques. СПб, 2018
7. Kriston A. The importance of memory training in interpretation, Professional
8. Communication and Translation Studies, 5 (1-2)/2012
9. Gile D., Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator training, J.Benjamins -1995
10. Gillies A., Conference interpreting, A New Student's Companion - 2004
11. Hujjatli va badiiy filmlar va CNN, BBC, Davl, Axborot televidiyoanalitiklari
12. Uzbekistan Today (gazetasining har haftalik yangiliklari).
13. The Economist (jurnalining har oylik yangiliklari).
14. The Week (jurnalining har oylik yangiliklari).
15. Lak V.G., Григорьев Б.Б. Теория и практика перевода. Французский язык. М.: Интердиалект, 2000. – 455 с.
16. Коржавин А.В. Французский язык. Пособие по переводу. - М. “Высш. шк.”. 1988.
17. Скворцов Г.Д. Учебник по устному переводу. Французский язык. Санкт-Петербург. 2000.
18. Шетинкин В.Е. Пособие по переводу. - М. “Просвещение”. 1987, 1998
19. Le Monde (gazetasining har oylik yangiliklari)

20. Le Nouvel Observateur (jurnalining har oylik yangiliklari)

21. Le Point (jurnalining har oylik yangiliklari)
22. Les docs des incollables. Série: la géographie de la France. - Paris, 2003

Internet saytlari

1. <http://www.conferenceinterpreters.com>
2. <http://www.universelanguage.com/simultaneousinterpretation>
3. <http://www.conference-interpretng.ru/>
4. <http://studystuff.ru/articles/precizionnaya-informacziya.html>
5. <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learn/english/>
7. www.granddictionnaire.com
8. www.translatoridirector.com
9. <http://www.uz-translations.net>
10. www.francophonie.hachette-livre.com

“Uozma tarjima” fani bo'yicha:

1. Tarjima konsepsiyasi
2. Uozma tarjimaning qisqacha tarixi haqida ma'lumot.
3. Tarjima turlari
4. Mavzu doirasida misollar bilan taqdimot tayyorlash
5. Uozma tarjimada leksik-semantik transformatsiyalar
6. Tarjimada tinish belgilarining ishlatilishi
7. Uozma tarjimada realiyalar, fazeologik birliklar, maqol va matallarning tarjima qilish usullari
8. Uozma tarjimaning grammatik xususiyatlari so'z ma'nolari va so'z birliklari ustida ishlash.
9. Fe'ining zamon formatlarida gaplar tarjimasini fe'li zamonalari, modal fe'llar, iboralar va predlogli birliklar bilan ishlash.
10. Fe'li nisbati, infinitiv, gerundiy, sifardosh konstruksiyalarning o'ziga xos xususiyatlari va ularni to'g'ri tarjima qilish usullari.
11. Sodda uig'iq, sodda uoyuq va ergashgan qo'shma gaplarni tarjima qilish.
12. Turli janrlarga tegishli matnlar tarjimasini
13. Matn yozish qobiliyatini shakllantirish, uozma manbalardagi matnlar (konferensiya materiallari, mahsulotlar, oziq-ovqatlar, broshyuralar va boshqa manbalardagi yozuvlar bilan tanishish va ularni tarjima qilish).
14. Asosiy o'rganilayotgan chek tildan o'zbek tiliga etaklar tarjimasini
15. Tarjima qilingan etaklar tahlili ustida ishlash
16. Asosiy o'rganilayotgan chek tildan o'zbek tiliga qisqa hikoya tarjimasini
17. Nikoyni tarjima jarayonida ishlagan quyinchiliklari ustida ishlash
18. Rasmiy va nogasmiy xatlar tarjimasini
19. Rasmiy xatlar va maktablar yozish va tarjima qilish
20. Nogasmiy xat va maktablar yozish va tarjima qilish
21. Gazeta matnlar tarjimasini
22. Radio va televideniya'dagi axborotlarni tarjima qilish
23. Sport va madaniy voqealar tarjimasini.
24. Gazeta va jurnallarda ishlatilgan makol va xikmatli so'zlar tarjimasini
25. Publisistik matnlar tarjimasini

26. San'at va madaniyat: san'at turlari, san'atga oid cho'lq'u asboblari tarjimasini
27. Madaniy hayotni aks ettiruvchi turi mahalliy va xalqaro tadbirlarini tarjima qilish
28. Sport: dunyoviy sport, sport turlari va ular bo'yicha o'kaziladigan mahalliy va xalqaro tadbirlar, chempionlar haqida matnlar tarjimasini.
29. Qisqartirma va abreviatura o'zlarini tarjima qilish
30. Reklama va ijtimoiy munosabalar sohasiga oid matnlarni yozma tarjima qilish
- Turli sohalarga tegishli matnlarni yozma tarjima qilish
31. Turli sohalarga oid matnlardagi terminlarning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash.
32. Radio va televideniye matnlarini yozma tarjima qilish
33. Jurnalistika, radio va televideniye materiallari bilan tanishib borish ko'nikmalarini shakllantirish. Ularning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash.
34. Madaniyat va san'at sohasiga oid matnlarni yozma tarjima qilish
35. Madaniyat va san'at terminlarini tarjima qilish hususiyatlarini va shu sohaga oid hujjatlarni yozma tarjima qilish.
36. Ekologiya va atrof muhitga oid matnlarni yozma tarjima qilish
37. Ekologiya va atrof muhitga oid terminlarini tarjima qilish hususiyatlarini. Leksik-grammatik transformatsiyalar.
38. Badiiy tarjimaning lingvistik muammolari
39. Badiiy ifoda usullari, tarjima matniga talab darajasida uslubiy ishlov berilishini ta'minlash.
40. Badiiy tarjimada tarjimon mahorati va uslubi.
41. Badiiy tarjimada muqobilik va adekvatlik
42. Antonomik tarjima ustida ishlash
43. Badiiy tarjimada o'rin almashirish, qo'shish va tushirib qoldirish hodisasi.
44. Milliy kolorit va bo'yqordorlikka ega so'zlar tarjimasini
45. Milliy mentalitetni tarjimada berish, frazeologik birkimallar tarjimasini
46. Badiiy tarjimada grammatik muammolar
47. Muqobil yo'q so'zlarni tarjima qilish.
48. Tarjimaning pragmatik jihatlari.
49. Badiiy tarjimada tabdili usullari bilan ishlash
50. Badiiy tarjimada hamohanglikni ta'minlash. Ikki tilning milliy ruhi va rang-barang vositalarini hamda ularning muqobilarni topish, tarjimon faoliyati.
51. Tarjimon uslubi, asl nusxa, muallifning uslubi tarjimada saqlash
52. Badiiy tarjima jarayonida amalga oshiriladigan tabdillarning turlari va unga misollar keltirish
53. Tarjimada 1) so'z o'rni o'zgartirish; 2) almashirish; 3) so'z qo'shish; 4) so'zni tushirib qoldirish va unga misollar keltirish
54. Tarjimada milliy ma'niy so'zlarni va realiyalarni tarjima qilish
55. Xalq og'zaki ijodi namunalari dostonlardan parcha tarjima qilish. 30. Tarjimaning leksik muammolari: unga misollar keltirish

56. Asllyat matnini saqlash hodisasi. Matnning o'zgarishsiz qolishi va uning asosida o'zga tilda boshqa matn yaratilishi.

57. Frazeologik birliklarni tarjima qilish usullari va misollar keltirish.

58. Xalq maqollari va turg'un iboralarni tarjima qilish

“Tarjima nazariyasi” fani bo'yicha:

1. Tarjima nazariyasining predmeti.
2. Tarjimaning tishunoslik nazariyasi tarixidagi asosiy yo'nalishlar.
3. Tarjima turlari.
4. Tarjimaning tabiati.
5. Tarjimaning lingvistik va ekstralingvistik jihatlari.
6. Tarjimaning asosiy muammolari.
7. Leksik ma'no turlari va ularning kontekst doirasida amalga oshirilishi.
8. Tarjimada sinonimlar orasidan so'z tanlash.
9. Xalqaro so'zlarni tarjima qilish muammosi.
10. Neologizmlarni tarjima qilish muammosi.
11. Antonimik tarjima.
12. Tarjima tamoyillari.
13. Ekvivalentlik darajalari. Adekvat tarjima.
14. Ekvivalentlik. Semantik va stilistik muqobilik.
15. Tarjima – aloqa jarayoni sifatida.
16. Semantik, sintaktik va pragmatik munosabatlarning roli.
17. Tarjimada asllyat matni pragmatik ta'sirini yetkazish muammolari.
18. Tushurish va qo'shish grammatik o'zgarishlarning turlari sifatida.
19. Tarjimon nuqta nazarining tarjimaga ta'siri.
20. Tarjimoniylik muammosi.
21. Milliy koloridagi so'zlarning tarjimasini.
22. Haqiqatni ko'rsatish usuli.
23. Tarjimaning leksik muammolari. To'liq leksik muvofiqlik.
24. Qisman leksik mosliklar.
25. Leksik transformatsiyalarning turlari.
26. Leksik muvofiqliklarning yo'qligi.
27. Frazeologik birliklardagi to'liq moslik.
28. Frazeologik birliklardagi qisman mosliklar.
29. Frazeologik birliklarning frazeologik moslik doirasidagi tarjimasini
30. Grammatik muqobilik / ekvivalentlik darajalari.
31. Morfologik moslik: to'liq; qisman; morfologik muvofiqlikning yo'qligi.
32. Sintaktik muvofiqlik: to'liq; qisman; sintaktik muvofiqlikning yo'qligi.
33. Grammatik transformatsiyalarning turlari.
34. Almashirish grammatik transformatsiyaning bir turi sifatida.
35. Transformatsiya mexanizmi.

“Stilistika va matn tahlili” fani bo'yicha:

1. What does interpretation as a scientific subject comprise?
2. Define sarcasm and give examples
3. What is Newspaper Style? What are its features?
4. What does the word «text» mean? What are Verbal and supravverbal

layers of the text?

5. Define anticlimax and give examples
6. What are the features of Scientific Prose Style?
7. What are the tasks of Interpretation of literary text?
8. Define Hyperbole and give examples
9. What are the features of Official Document's Style.
10. Why are the verbal & supravertal layers of the text considered to be inseparable from each other?
11. Characterize Alliteration
12. What is the difference between publicist style and newspaper style?
13. What is onomatopoeia? Write its types
14. What are the Principles of Poetic structure cohesion?
15. What is the function of detached construction?
16. What is Understatement?
17. Characterize Parallel construction.
18. Write about Poetic structure and the form-content relationships of its components.
19. What is Epithet? Give examples?
20. What is function of Metonymy as a SD?
21. What are the Branches of stylistics?
22. Characterize Oxymoron.
23. What are the features of Official Document's Style.
24. What does Stylistics investigate?
25. What us Galperin's classification of SD?
26. Characterize Litotes.
27. Characterize Chiasmus.
28. What does Comparative stylistics study?
29. What are the peculiarities of semantic-syntactical SDs?
30. What does Decoding stylistics study?
31. What types of Epithets do you know?
32. What is verbal layer of a literary text?
33. What does Functional stylistics study?
34. What is the difference between parallel construction and chiasmus?
35. What does paradox comprise as a stylistic device?
36. What does Stylistic lexicology study?
37. What effect does aposiopesis arise in a literary work?
38. What is the function of inversion as a SD?
39. What does Stylistic Phonetics study?
40. Characterize inversion
41. What is paradox?
42. What does Stylistic Syntax study?
43. What is rhyme? What is rhythm?
44. What do the terms 'style' and 'stylistics' mean?
45. Why are the verbal & supravertal layers of the text considered to be inseparable from each other?
46. What is Zeugma?

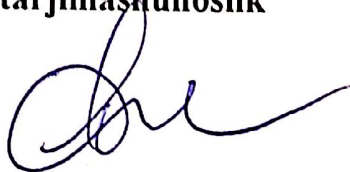
47. What are the points of difference of irony and sarcasm.
48. What does functional stylistics study?
49. What is assonance? Give examples
50. What are six characteristic features of newspaper style?
51. Write about repetition and its types
52. What is metaphor? Give examples

“Sinxron tarjima” fani bo'yicha:

1. Sinxron tarjimada kompressiya hodisasi.
2. Tarjima metodlari sirasiga kiradigan mikroreyyu, kompressiya, substitutsiya, transformatsiya hodisalari.
3. Chet tilidan ona tiliga sinxron tarjima qilish prinsiplari.
4. Ona tilidan chet tiliga sinxron tarjima qilish prinsiplari.
5. Sinxron tarjimada gaplarni mantiqiy bog'lash.
6. Vizual tarjima metodlari, darhol tarjima qilish uslublari
7. Yozma matni qisqa vaqt ichida og'zaki tarjima qilish, tarjima qilingayotgan tildagi so'z va iboralarga ayni paytda ekvivalentlarini topish.
8. Vizual tarjimaning texnik usullari, kompyuter ekranida yozilgan matnlarnivizual tarjima qilish.
9. Katta ekranlardagi matn, titrlarni vizual tarjima qilish.
10. Oziq-ovqat, iste'mol maxsulotlari qadoqlaridagi yozma matnlarni vizual tarjima qilish.
11. Jurnalistika, radio va televidenie matnlarni sinxrontarjima qilish.
12. Ommaviy axborot soha matnlardagi terminlarning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash.
13. Siyosiy-jimoiy matnlarni sinxron tarjima qilish.
14. Madaniyat va san'at sohasi hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish. Ushbu sohada o'tkazilgan konferensiyalar matnlarni sinxron tarjima qilish.
15. Ekologiya va atrof muhitsohasi matnlari sinxron tarjimasi.
16. EKOSAN tashkiloti hujjatlarni vizual- sinxron tarjima qilish. Ushbu sohada o'tkazilgan xalqaro konferensiyalar, iqlim o'zgarish muammolari buyicha anjumanlar matnlarni sinxron tarjima qilish.
17. Turizm sohasiga oid matnlarni sinxron tarjima qilish. Turizm sohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi.
18. O'zbekiston tarixiy obidalari, madaniy merosi va diqqatga sazovor turistik joylarni tasvirlovchi matnlarni vizual-sinxron tarjima qilish.
19. Turizm sohasi mavzusida o'tkaziladigan anjumanlarda sinxron tarjima qilish.
20. Sport sohasi matnlar sinxron tarjimasi. Sport sohasi hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish.
21. Xalqaro miqyosda o'tkazilgan sport musobaqalarini sinxron tarjima qilish.
22. Kinematografiya sohasiga oid matnlarni sinxron tarjima qilish.
23. Kino, videofilmlar, hujjatli filmlar subtitrlarini vizual-sinxron tarjima qilish.
24. Arxitektura va qurilish sohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi Arxitektura va qurilish sinxron tarjimasi.

25. Arxitektura va qurilish sohasi hujjatlarini vizual-sinxron tarjima qilish.
26. Gastronomiya va kulinariya sohasiga oid matnlarni sinxron tarjima qilish
27. Gastronomiya va kulinariya sohasi matnlarini vizual-sinxron tarjima qilish.
28. Reklama va ijtimoiy munosabatlar sohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi. Reklama va ijtimoiy munosabatlar sohasiga oid matnlar va hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish.
29. Yengil sanoat, moda va dizayn sohasi matnlarini, hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish.
30. Psixologiya va sotsiologiyasohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxrontarjimasi.
31. Transport va logistika sohasiga oid matnlarni sinxron tarjima qilish.
32. Kompyuter texnologiyalari sohasida o'tkaziladigan anjumanlarda sinxron tarjima qilish.
33. Biologiya, botanika, zoologiya, bioximiya sohalari hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish.
34. Astronomiya sohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi. Astronomiya matnlar sinxron tarjimasi.
35. Bojxona sohasi hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish. Ushbu sohada o'tkazilgan anjumanlarda sinxron tarjima qilish.
36. Neft va gaz sohasi hujjatlarni vizual-sinxron tarjima qilish.
37. Fan va texnika sohasi buyicha ekspozitsiyalarni vizual-sinxron tarjima qilish.
38. Biznes dialoglarni vizual-sinxron tarjima qilish
39. Tibbiy xujjatlar, sog'likni saqlash, kardiologiya, oftalmologiya, xirurgiya, fizioterapiya, farmasevtika va boshqa tibbiyot sohalari matnlarini vizual-sinxron tarjima qilish.
40. Huquqshunoslik terminlarini tarjima qilish hususiyatlari. Sud xizmatlari, sud hujjatlari, sud qarori va hukmlari.
41. Xalqaro huquq sohasi terminlari, iboralar va matnlar sinxron tarjimasi.
42. Tinchlik va xavfsizlikka oid matnlar sinxron tarjimasi.
43. Xalqaro tashkilotlar hujjatlarini vizual-sinxron tarjima qilish.
44. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti nutqlarini sinxron tarjima qilish.
45. Xorijiy davlatlar prezidentlarining mashhur nutqlarini sinxron tarjima qilish.

**Ingliz adabiyotshunosligi va tarjimashunoslik
kafedrasi mudiri:**

D.I. Xodjayeva